

तद्धर्मोपदेशात् BĀDAR. 1, 20. नाना^० TARKAS. 32. प्रकृत्या स्वर्गधर्मिण्या तथा त्रिगुणधर्म्या MBH. 12, 7850. मृत्युं मरणधर्मेण योजयेयम् R. 3, 29, 18. बुद्ध्यात्मनो ऽशनाया धर्मः ÇĀṆK. zu BRH. ĀR. Up. p. 42. SĀH. D. 4, 2, 28, 16. नेत्रधर्मेयु BĀLAB. 3 (vgl. WIND. zu d. St.). जलधर्माः 44. स्वरितो नाम स्वरविशेषो वर्णधर्मः KĪC. zu P. 1, 3, 11. Schol. zu P. 1, 2, 31. उपमानोपमेयधर्मो v. a. das tertium comparationis Schol. zu P. 2, 1, 55. एते च प्रयोक्तृधर्माः (असूया u. s. w.) Schol. zu P. 8, 1, 8. प्राणायामस्तथा ध्यानं प्रत्याहारो ऽथ धारणा । स्मरणं चैव योगे ऽस्मिन्पञ्च धर्माः प्रकीर्तिताः ॥ VĀJU-P. in Verz. d. Oxf. H. 50, b, N. 3. संपूर्णश्रुतिधर्मरागचिर (संगीतशास्त्र) in einer Inschr. in Journ. of the Am. Or. S. 7, 10, 37. इवाकोन्यासधर्मात्प्रश्नियम् । धारयस्व nach Art eines Pfandes, wie ein anvertrautes Pfand R. GORR. 2, 123, 14. 3, 66, 2. मया सह समयधर्मेण वर्तितव्यम् der Abmachung gemäss PĀṆKAT. 26, 2. Daher wohl धर्म = उपमा TRIK. 3, 3, 298. H. an. MED. दशधर्मगत der die Natur der Zehn angenommen hat so v. a. der seine eigene Natur aufgegeben hat, in einem schwachen Augenblick sich vergisst HARIV. 744. 1133. Die Zehn sind nach der ersten Stelle मत्तः प्रमत्त उन्मत्तः श्रान्तः क्रुद्धो बुभुक्षितः । त्वरमाणश्च भीरुश्च लुब्धः कामी च. Ueber den in dieser Bed. sehr beliebten Gebrauch des Wortes धर्म bei den Buddhisten s. BURN. Intr. 41. 42. 439. HIOUEN-TSANG I, 159. 160. आश्चर्याद्भुतधर्मप्राप्त so v. a. in Staunen und Verwunderung gerathen SADDH. P. 4, 17, b. — 3) Opfer, = कर्तु MED. VIÇVA bei UGÉVAL. zu UNĀVIS. 1, 139. eine best. Art Opfer: कृत्वा प्रवर्ग्य धर्माख्यं ययावद्विजसत्तमाः MBH. 14, 2623. — 4) eine Upanishad TRIK. 3, 3, 298. H. an. MED. — 5) = योग TRIK. — 6) ein Umgang mit guten Menschen (सत्संग) H. an. — 7) Bogen TRIK. H. an. MED. — 8) ein Soma-Trinker AK. 3, 4, 23. 141. MED. — 9) das Recht, das Gesetz personif.: धनेन समत्यगो सत्ये धर्म इवापरः R. 1, 1, 19. इत्याकूपां कुले जातः सातादर्म इवापरः 23, 6. entsteht aus der rechten Brust Brahman's und zeugt Çama, Kāma und Harsha MBH. 1, 2395. fg. als Stier M. 8, 16. चतुष्पात्सकलो धर्मः 1, 81. 82. विद्या दानं तपः सत्यं धर्मस्येति पदानि च BUĀG. P. 3, 12, 41. in Gestalt einer Taube KARUṢ. 7, 89. धर्म इन्द्रः ÇĀT. BR. 13, 4, 2, 14. ĀÇV. ÇR. 10, 7. als Jama, der Todtenrichter, AK. 3, 4, 23, 141. H. an. MED. Hip. 1, 34. MBH. 1, 4759. fg. धर्मतीर्थमनुत्तमम् । यत्र धर्मो मरुभागस्तत्त्वानुत्तमं तपः ॥ 3, 7079. तत्र (धर्मप्रत्ये) धर्मः — नित्यमास्ते 8077. VARĀH. BRH. S. 43, 10. 99, 1. LALIT. 26. im Gefolge des Sonnengottes VĀṇI zu H. 103. mit Vishṇu identif. H. c. 67. HARIV. 2382. Dharma als Praḡāpati und Schwiegersohn Dakṣha's 143. 11526. 11837. 12435. M. 9, 129. KUMĀRAS. 4, 43. VP. 34. 55. 115. 119. KŪRMA-P. in VP. 49, N. 2. BHĀG. P. 4, 1, 48. — 10) N. pr. des 15ten Arhant's der gegenwärtigen Avasarpinī, aus dem Geschlechte Ikṣhvāku's, eines Sohnes des Bhānu von der Suvratā, H. 28. 35. 37. 40. H. an. eines Sohnes des Anu und Vaters des Ghr̥ta HARIV. 1840. eines Sohnes des Gāndhāra und Vaters des Dhṛta VP. 443. BUĀG. P. 9, 23, 14. eines Sohnes des Haihaja und Vaters des Netra 21. eines Sohnes des Pṛthuçravas und Vaters des Uçanas 32. eines Sohnes des Suvrata (vgl. धर्मसूत्र) VP. 463. eines Sohnes des Dirghatapāsa VĀJU-P. ebend. 406, N. 10. धर्मो नारायणो नाम व्यासस्तु भविता तदा (त्रयोदशे परिवर्ते) VĀJU-P. in Verz. d. Oxf. H. 52, b, 26. N. pr. eines Fürsten von Kāçmīra RĪGĀ-TAR. 4, 678. 696. einer anderen Person

7, 85. eines Lexicographen MED. Anh. 4. — 11) in der Astrol. Bez. des 9ten Hauses VARĀH. BRH. S. 59, 20. 103, 9. 104, 30. 44. LAGHUC. 1, 15. 8, 1. BAH. 2, 15. 9, 2. fg. 11, 15. 19 (18), 3. 22 (21), 13.

धर्मक 1) am Ende eines adj. comp. = धर्म 2. SĀH. D. 28. 16. — 2) m. N. pr. eines Mannes in einer Inschr. in Journ. of the Am. Or. S. 6, 339, 8.

धर्मकथक (धर्म + क^०) m. Verkünder des Gesetzes VJUTP. 75. °कथिक v. l.

धर्मकर्मन् (धर्म + क^०) n. ein Werk der Pflicht, der Tugend BRAHMAVAIV. P. im ÇKDR.

धर्मकाम (धर्म + काम) 1) adj. das Gesetz —, das Recht —, die Pflicht liebend IND. St. 2, 216, 6. R. 3, 53, 41. 69, 4. — 2) m. N. pr. eines Sohnes des Dāmons Pāpījāms LALIT. 298. einer Gottheit des Bodhi-Baumes 374.

1. धर्मकाय (धर्म + काय) m. der Körper des Gesetzes, des abstracten Seins, Bez. eines der 3 Körper der Buddha's HIOUEN-TSANG I, 241. 341. WASSILJEW 94. 127. 286. 333. VJUTP. 3.

2. धर्मकाय (wie eben) m. ein Buddha TRIK. 1, 1, 10. Bein. A valokiteçvara's BURN. Intr. 224.

धर्मकार (धर्म + कार) m. Beobachter des Gesetzes oder N. pr. BURN. Lot. de la b. l. 307.

धर्मकार्य (धर्म + का^०) n. eine Angelegenheit der Pflicht, eine heilige Angelegenheit M. 9, 28. 76. 86. JĀG. 1, 88. 2, 147. ÇĀK. 60, 17.

धर्मकीर्ति (धर्म + की^०) m. N. pr. eines Dichters Verz. der Oxf. H. 124, a. eines Logikers SCHIEFFNER, Lebensb. 310 (80). Bull. hist.-phil. IV, 287. WASSILJEW 53 u. s. w. VJUTP. 90.

धर्मकील (धर्म + कील) m. ein königliches Edict TRIK. 2, 2, 1. HĀR. 173. °कीलक m. der Befehl eines Brahmanen (ब्रह्मशासन) ÇĀBDAR. im ÇKDR.

धर्मकूप (धर्म + कूप) m. der Brunnen des Gesetzes, N. pr. eines Tirtha SKANDA-P. in Verz. d. Oxf. H. 71, b, 33. 73, b, 20.

धर्मकृत् (धर्मन् + कृत्) adj. der Ordnung hält, von Indra RV. 8, 87, 1. der seine Pflichten erfüllt, Tugend ühend VARĀH. BRH. S. 101, 10.

धर्मकृत्य (धर्म + कृ^०) n. Erfüllung der Pflichten, Tugendhaftigkeit HARIV. 7247.

धर्मकेतु (धर्म + केतु) m. das Banner des Gesetzes, N. pr. eines Sohnes des Suketu (Suketana) und Vaters des Satjaketu HARIV. 1593. fg. VP. 409 (vgl. N. 14). BUĀG. P. 9, 17, 8. eines Buddha LALIT. 7. einer anderen (?) Person 168. einer Gottheit 267. ein Buddha (nicht N. pr.) ÇĀBDAR. im ÇKDR.

धर्मकोश oder °कोष (ध^० + को^०) m. die Schatzkammer des Gesetzes, die Gesamtheit der Gesetze M. 1, 99. °व्याख्या f. Titel eines buddh. Werkes BURN. Lot. de la b. l. 648.

धर्मक्रिया (ध^० + क्रि^०) f. Beobachtung der Pflichten u. s. w., ein frommes Werk M. 8, 226. 12, 31. ÇĀK. 111. VARĀH. BRH. S. 99, 6.

धर्मक्षेत्र (ध^० + क्षेत्र^०) n. das Gebiet des Gesetzes, N. eines heiligen Gebietes in der Gegend von Delhi, wo der grosse Kampf zwischen den Kuru und Pāṇḍava stattgefunden haben soll; gewöhnlich कुरुक्षेत्र ge-